

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Айраг сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: ДГА-2021/10/СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Сайншанд сум

2021 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: Т.Ган-Өлзий

Утас: 70522734 Цахим хаяг: gan-ulziit@audit.gov.mn

Аудитын менежер: У.Оюунтүлхүүр

Утас: 70523020 Цахим хаяг: oyuntulkhuur.u@audit.gov.mn

Гэрээт аудитор: Б.Ариунбаатар

Утас: 70523020 Цахим хаяг: dornogovi@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын гэрчилгээ	2
2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан.....	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан.....	5
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	8
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	10
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	10
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	13
3. Аудитын тайлан	15
3.1. Ерөнхий зүйл.....	15
3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй	15
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	15
3.4 Материаллаг байдал	15
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт	16
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө	16
3.5.3 Авлага.....	16
3.5.4 Бараа материал	16
3.5.5 Үндсэн хөрөнгө.....	17
3.5.6 Өр төлбөр.....	17
3.5.7 Засгийн газрын хувь оролцоо.....	18
3.5.8 Орлогын данс.....	18
3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	19
3.7 Шилэн дансны мэдээлэл	20
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	21
3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн	21
3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал	21
4.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт.....	22

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
СХС	Сум хөгжүүлэх сан
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль

1. Аудитын гэрчилгээ

 ДОРНОГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР 44103 Дорноговь аймаг, Сайншанд сум, 3 дугаар баг, Орон нутгийн өмчийн III байр, Утас: (705) 2-27-34 Вэб сайт: dornogovi@audit.gov.mn	АЙРАГ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА С.ЖАРГАЛСАЙХАН ТАНАА
2021.09.28 № 16/333 танай _____ -ны № _____ -т	
Зөрчилгүй дүгнэлт	
<p>Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Айраг сумын Засаг даргын 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.</p> <p>Айраг сумын Засаг даргын 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.</p>	
Дүгнэлтийн үндэслэл	
<p>Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.</p>	
Бусад мэдээлэл	
<p>Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.</p> <p>Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.</p>	
Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага	
<p>Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.</p> <p>Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.</p>	

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОРЫН
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Т.ГАН-ӨЛЗИЙ

2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

№	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	844,376.7	949,577.4
2	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	162,911.6	263,699.3
3	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	162,911.6	263,699.3
4	Төгрөг	162,911.6	263,699.3
5	Төрийн сангийн харилцах	162,911.6	263,699.3
6	АВЛАГА	260,680.5	217,859.8
7	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	-	27,614.4
8	Бусад авлага	56,647.6	372.6
9	Байгууллагаас авах авлага	56,647.6	-
10	Хувь хүмүүсээс авах авлага	-	372.6
11	Зээлийн авлага	204,032.9	189,872.9
12	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	204,032.9	189,872.9
13	Хувь хүмүүст олгосон зээл	204,032.9	189,872.9
14	БАРАА МАТЕРИАЛ	420,784.6	468,018.3
15	Түүхий эд материал	59,145.8	72,598.8
16	Тусгай зориулалттай материал	46,518.8	58,004.8
17	Эм боох материал	12,627.0	14,594.0
18	Хангамжийн материал	354,079.4	382,371.8
19	Бичиг хэргийн материал	5,940.5	8,842.3
20	Аж ахуйн материал	10,480.8	17,801.0
21	Сэлбэг хэрэгсэл	2,782.2	3,108.0
22	Түлш, шатах тослох материал	1,017.6	5,757.0
23	Барилгын засварын материал	2,891.6	6,279.0
24	Хүнсний материал	11,623.7	2,833.4
25	Бусад хангамжийн материал	319,343.0	337,751.1
26	Мал амьтад	7,559.4	13,047.7
27	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	7,049,285.7	8,653,204.1
28	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	7,049,285.7	8,653,204.1
29	Биет хөрөнгө	6,877,403.3	8,409,848.3
30	Барилга, байгууламж, орон сууц	5,785,023.3	7,114,469.4
31	Хуримтлагдсан элэгдэл	(131,261.4)	(314,422.4)
32	Авто-тээврийн хэрэгсэл	311,766.8	355,326.8
33	Хуримтлагдсан элэгдэл	(144,176.3)	(184,771.9)
34	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	695,319.9	776,019.3
35	Хуримтлагдсан элэгдэл	(469,448.0)	(479,891.2)
36	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	286,420.4	295,079.6
37	Хуримтлагдсан элэгдэл	(138,138.8)	(142,928.0)
38	Бусад үндсэн хөрөнгө	994,080.0	1,312,334.6
39	Хуримтлагдсан элэгдэл	(399,193.8)	(450,509.0)
40	Дуусаагүй барилга, байгууламж	16,169.3	53,767.0
41	Ном	70,841.8	75,374.1
42	Биет бус хөрөнгө	171,882.4	243,355.8
43	Программ хангамж	2,825.0	13,299.0
44	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,634.6)	(3,406.3)
45	Бусад биет бус хөрөнгө	171,692.0	234,364.0
46	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	(900.9)
47	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	7,893,662.4	9,602,781.4
48	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	58,147.6	19,812.2

49	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	58,147.6	19,812.2
50	Өглөг	58,147.6	19,812.2
51	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	-	19,690.2
52	Бусад өглөг	58,147.6	122.0
53	Байгууллагад төлөх өглөг	58,147.6	122.0
54	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	7,835,514.8	9,582,969.3
55	Засгийн газрын хувь оролцоо	7,835,514.8	9,582,969.3
56	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	3,372,037.4	3,372,037.4
57	Хуримтлагдсан үр дүн	3,108,380.4	4,857,349.9
58	Өмнөх үеийн үр дүн	2,877,823.6	3,109,895.5
59	Тайлант үеийн үр дүн	230,556.8	1,747,454.5
60	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,355,097.0	1,353,582.0
61	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	7,893,662.4	9,602,781.4

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

№	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,422,219.59	5,230,833.35
2	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	89,191.17	103,924.52
3	Орлогын албан татвар	62,570.23	80,421.75
4	Хувь хүний орлогын албан татвар	62,570.23	80,421.75
5	Үйл ажиллагааны орлого	9,710.33	7,239.39
6	Хөрөнгийн орлого	-	20,059.45
7	Хөрөнгө борлуулсны орлого	336.00	2,825.00
8	Шууд бус орлого	52,523.90	50,297.90
9	Хөрөнгийн албан татвар	2,249.00	1,944.00
10	Бууны албан татвар	2,249.00	1,944.00
11	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	24,371.94	21,558.77
12	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	21,435.49	12,787.77
13	Улсын тэмдэгтийн хураамж	3,335.54	3,017.77
14	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,858.34	100.00
15	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	16,241.60	9,670.00
16	Бусад татвар	2,936.45	8,771.00
17	Бусад татвар	2,936.45	8,771.00
18	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	569,016.89	1,974,220.05
19	Нийтлэг татварын бус орлого	569,016.89	1,974,220.05
20	Торгуулийн орлого	1,714.46	30,530.50
21	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	567,302.43	61,162.96
22	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	743.14	32,286.81
23	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	11,729.56	25,643.13
24	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	552,444.14	-
25	Зээлийн хүүгийн орлого	2,385.59	3,233.03
26	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	-	1,818,465.63

27	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	-	64,060.96
28	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,764,011.52	3,152,688.78
29	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,519,659.65	2,064,086.10
30	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,378,222.00	1,492,084.80
31	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	141,437.65	572,001.30
32	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	57,904.60	280,735.07
33	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	6,172.50	197,137.54
34	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	51,732.10	83,597.53
35	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,167,415.02	769,338.60
36	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	782,976.80	274,543.50
37	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	1,640.32	-
38	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	382,797.90	494,795.10
39	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	19,032.26	38,529.01
40	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	19,032.26	38,529.01
41	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,106,037.36	3,478,271.21
42	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,106,037.36	3,478,271.21
43	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,573,002.47	3,385,780.35
44	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,333,518.56	1,569,389.39
45	Үндсэн цалин	1,010,206.07	1,122,301.48
46	Нэмэгдэл	218,579.27	316,406.90
47	Унаа хоолны хөнгөлөлт	28,964.92	45,075.66
48	Урамшуулал	75,768.29	85,605.35
49	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	168,264.96	198,399.43
50	Тэтгэврийн даатгал	112,962.32	139,263.67
51	Тэтгэмжийн даатгал	12,157.56	14,714.02
52	ҮОМШӨ-ний даатгал	12,392.94	11,878.33
53	Ажилгүйдлийн даатгал	2,711.86	3,050.67
54	Эрүүл мэндийн даатгал	28,040.28	29,492.75
55	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	355,036.96	378,556.53
56	Гэрэл, цахилгаан	22,489.05	21,591.57
57	Түлш, халаалт	305,175.10	340,392.29
58	Цэвэр, бохир ус	27,372.82	16,572.67
59	Хангамж, бараа материалын зардал	184,030.11	559,936.81
60	Бичиг хэрэг	8,055.08	9,711.76
61	Тээвэр, шатахуун	28,653.25	36,277.19
62	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,279.95	5,638.02
63	Ном, хэвлэл	-	2,720.20
64	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,163.03	8,463.08
65	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	13,438.60	20,853.63
66	Бараа материал акталсны зардал	-	7,405.41
67	Бараа материал шилжүүлсний зардал	124,440.20	468,867.52
68	Нормативт зардал	92,215.63	110,776.49

69	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	24,417.69	66,369.58
70	Хоол, хүнс	62,868.63	37,751.54
71	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,929.31	6,655.37
72	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	37,951.67	18,495.89
73	Багаж, техник, хэрэгсэл	69.00	1,883.26
74	Тавилга	-	148.12
75	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	6,047.60
76	Урсгал засвар	37,882.67	10,416.92
77	Томилолт, зочны зардал	7,828.10	4,644.30
78	Дотоод албан томилолт	7,828.10	4,644.30
79	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	52,180.46	124,400.30
80	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	50,030.71	119,725.48
81	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	723.20	2,432.40
82	Даатгалын үйлчилгээ	634.50	919.63
83	Тээврийн хэрэгслийн татвар	420.92	922.86
84	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	286.36	264.00
85	Газрын төлбөр	84.79	135.93
86	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	341,976.02	421,181.21
87	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	48,047.76	8,994.65
88	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,489.68	3,723.59
89	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	287,438.57	408,462.98
90	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	533,034.89	92,490.86
91	Бусад урсгал шилжүүлэг	34,657.40	25,752.25
92	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	30,866.40	19,021.50
93	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,791.00	6,730.75
94	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	492,596.29	35,495.07
95	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	433,756.40	-
96	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	58,839.89	35,495.07
97	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	5,781.21	31,243.54
98	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,781.21	31,243.54
99	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	316,182.23	1,752,562.14
100	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	85,625.38	5,107.68
101	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	85,625.38	5,107.68
102	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	230,556.84	1,747,454.46

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

№	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,998,882.55	3,455,741.86
2	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	86,254.72	95,153.52
3	Орлогын албан татвар	62,570.23	80,421.75
4	Хувь хүний орлогын албан татвар	62,570.23	80,421.75
5	Үйл ажиллагааны орлого	9,710.33	7,239.39
6	Хөрөнгийн орлого	-	20,059.45
7	Хөрөнгө борлуулсны орлого	336.00	2,825.00
8	Шууд бус орлого	52,523.90	50,297.90
9	Хөрөнгийн албан татвар	2,249.00	1,944.00
10	Бууны албан татвар	2,249.00	1,944.00
11	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	21,435.49	12,787.77
12	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	21,435.49	12,787.77
13	Улсын тэмдэгтийн хураамж	3,335.54	3,017.77
14	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,858.34	100.00
15	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	16,241.60	9,670.00
16	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	72,148.19	151,251.96
17	Нийтлэг татварын бус орлого	72,148.19	151,251.96
18	Торгуулийн орлого	2,936.45	30,530.50
19	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	67,497.29	111,950.46
20	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	56,396.31	86,856.75
21	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	11,100.98	25,093.71
22	Бусад орлого	1,714.46	8,771.00
23	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,840,479.63	3,209,336.38
24	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,519,659.65	2,064,086.10
25	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,378,222.00	1,492,084.80
26	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	141,437.65	572,001.30
27	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	77,725.10	337,382.68
28	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	6,172.50	197,137.54
29	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	71,552.60	140,245.13
30	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,224,062.63	769,338.60
31	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	782,976.80	274,543.50
32	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	58,287.93	-
33	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	382,797.90	494,795.10
34	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	19,032.26	38,529.01
35	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	19,032.26	38,529.01
36	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,943,338.02	2,687,063.21
37	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,943,338.02	2,687,063.21
38	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,355,155.52	2,592,966.33
39	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,333,518.56	1,597,003.78
40	Үндсэн цалин	1,002,369.32	1,149,915.87
41	Нэмэгдэл	218,579.27	316,406.90

Айраг сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

42	Унаа хоолны хөнгөлөлт	36,801.67	45,075.66
43	Урамшуулал	75,768.29	85,605.35
44	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	167,955.19	198,399.43
45	Тэтгэврийн даатгал	112,644.08	139,263.67
46	Тэтгэмжийн даатгал	12,069.42	14,714.02
47	ҮОМШӨ-ний даатгал	12,328.02	11,878.33
48	Ажилгүйдлийн даатгал	2,989.55	3,050.67
49	Эрүүл мэндийн даатгал	27,924.12	29,492.75
50	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	354,693.86	358,895.34
51	Гэрэл, цахилгаан	22,410.55	21,591.57
52	Түлш, халаалт	304,871.50	320,702.10
53	Цэвэр, бохир ус	27,411.82	16,601.67
54	Хангамж, бараа материалын зардал	52,637.77	69,568.36
55	Бичиг хэрэг	8,377.54	8,234.25
56	Тээвэр, шатахуун	26,213.79	33,506.67
57	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,288.23	5,392.85
58	Ном, хэвлэл	-	2,921.73
59	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,030.10	10,352.19
60	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	7,728.11	9,160.67
61	Нормативт зардал	94,629.85	78,376.53
62	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	33,715.91	32,896.47
63	Хоол, хүнс	57,261.67	27,145.96
64	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,652.28	18,334.10
65	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	16,136.30	27,933.86
66	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,668.80	4,080.00
67	Тавилга	4,253.50	182.20
68	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	13,905.30
69	Урсгал засвар	8,214.00	9,766.36
70	Томилолт, зочны зардал	7,828.10	4,693.30
71	Дотоод албан томилолт	7,828.10	4,693.30
72	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	73,117.22	195,218.63
73	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	70,967.46	190,525.62
74	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	723.20	2,432.40
75	Даатгалын үйлчилгээ	634.50	935.63
76	Тээврийн хэрэгслийн татвар	420.92	925.06
77	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	286.36	264.00
78	Газрын төлбөр	84.79	135.93
79	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	254,638.68	62,877.11
80	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	247,413.50	55,875.17
81	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,225.18	7,001.94
82	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	588,182.50	94,096.88
83	Бусад урсгал шилжүүлэг	33,157.40	27,358.27
84	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	30,866.40	19,021.50
85	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,291.00	8,336.77
86	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	549,243.89	35,495.07
87	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	433,756.40	-
88	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	58,839.89	35,495.07
89	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	56,647.61	-
90	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	5,781.21	31,243.54
91	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,781.21	31,243.54
92	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	55,544.53	768,678.65

93	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	193,479.82	667,890.90
94	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	193,479.82	667,890.90
95	Дотоод эх үүсвэрээр	193,479.82	667,890.90
96	Бусад хөрөнгө	141,320.22	506,465.30
97	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	52,159.60	161,425.60
98	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	(193,479.82)	(667,890.90)
99	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	(137,935.30)	100,787.74
100	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	300,846.86	162,911.57
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	162,911.57	263,699.31

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

№	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хурим тлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,372,037.36	1,394,636.18	2,838,971.63	7,605,645.18
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	38,851.95	38,851.95
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,372,037.36	1,394,636.18	2,877,823.58	7,644,497.12
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	-	(39,539.17)	-	(39,539.17)
5	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	230,556.84	230,556.84
6	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,372,037.36	1,355,097.01	3,108,380.43	7,835,514.80
7	2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	3,372,037.36	1,355,097.01	3,108,380.43	7,835,514.80
8	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	(1,515.05)	1,515.05	-
9	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,372,037.36	1,353,581.96	3,109,895.48	7,835,514.80
10	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	1,747,454.46	1,747,454.46
11	2020 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	3,372,037.36	1,353,581.96	4,857,349.94	9,582,969.25

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

№	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	ЗГСУМС гүйцэтгэл	Гүйцэтгэл зөрүү
1	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,183,297.90	2,916,869.06	2,410,403.76	506,465.30
2	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,574,178.50	2,410,403.76	2,410,403.76	
3	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,549,691.80	2,389,105.49	2,389,105.49	
4	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,566,683.20	1,566,173.78	1,566,173.78	
5	Үндсэн цалин	1,150,409.60	1,149,915.87	1,149,915.87	

6	Нэмэгдэл	285,576.90	285,576.90	285,576.90
7	Унаа хоолны хөнгөлөлт	45,084.00	45,075.66	45,075.66
8	Урамшуулал	85,612.70	85,605.35	85,605.35
9	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	201,284.20	196,229.43	196,229.43
10	Тэтгэврийн даатгал	141,077.30	137,093.67	137,093.67
11	Тэтгэмжийн даатгал	15,051.10	14,714.02	14,714.02
12	ҮОМШӨ-ний даатгал	12,041.20	11,878.33	11,878.33
13	Ажилгүйдлийн даатгал	3,010.10	3,050.67	3,050.67
14	Эрүүл мэндийн даатгал	30,104.50	29,492.75	29,492.75
15	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	370,148.70	358,895.34	358,895.34
16	Гэрэл, цахилгаан	25,835.30	21,591.57	21,591.57
17	Түлш, халаалт	321,779.90	320,702.10	320,702.10
18	Цэвэр, бохир ус	22,533.50	16,601.67	16,601.67
19	Хангамж, бараа материалын зардал	58,462.80	58,259.84	58,259.84
20	Бичиг хэрэг	8,192.80	8,169.25	8,169.25
21	Тээвэр, шатахуун	26,885.40	26,850.95	26,850.95
22	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,047.50	4,907.85	4,907.85
23	Ном, хэвлэл	820.00	818.93	818.93
24	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	10,352.50	10,352.19	10,352.19
25	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	7,164.60	7,160.67	7,160.67
26	Нормативт зардал	82,109.80	56,816.04	56,816.04
27	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	18,480.20	18,479.97	18,479.97
28	Хоол, хүнс	51,188.90	25,895.57	25,895.57
29	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	12,440.70	12,440.50	12,440.50
30	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	48,292.70	48,136.56	48,136.56
31	Багаж, техник, хэрэгсэл	25,600.00	25,555.00	25,555.00
32	Тавилга	3,807.20	3,807.20	3,807.20
33	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	11,230.00	11,230.00	11,230.00
34	Урсгал засвар	7,655.50	7,544.36	7,544.36
35	Томилолт, зочны зардал	6,854.00	3,510.70	3,510.70
36	Дотоод албан томилолт	6,854.00	3,510.70	3,510.70
37	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	41,866.20	40,912.35	40,912.35
38	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	37,094.20	36,408.34	36,408.34
39	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	2,268.40	2,268.40	2,268.40
40	Даатгалын үйлчилгээ	970.00	935.63	935.63
41	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,105.30	900.06	900.06
42	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	285.00	264.00	264.00
43	Газрын төлбөр	143.30	135.93	135.93
44	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	173,990.20	60,171.45	60,171.45
45	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	166,987.60	53,169.51	53,169.51
46	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,002.60	7,001.94	7,001.94

47	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	24,486.70	21,298.27	21,298.27	
48	Бусад урсгал шилжүүлэг	24,486.70	21,298.27	21,298.27	
49	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	22,186.70	19,021.50	19,021.50	
50	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,300.00	2,276.77	2,276.77	
51	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	609,119.40	506,465.30		-
52	Бусад хөрөнгө	609,119.40	506,465.30	506,465.30	
53	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	3,183,297.90	3,048,851.94	1,894,721.04	
54	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2,070,620.60	2,032,842.56	1,889,886.09	
55	Улсын төсвөөс санхүүжих	-	-	766,159.36	
56	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,498,588.10	1,460,841.26	1,123,726.74	
57	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	572,032.50	572,001.30	-	
58	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	879,851.40	868,298.55		-
59	Орон нутгийн төсвөөс	879,851.40	868,298.55	-	
60	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	38,535.90	38,529.01		-
61	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	38,535.90	38,529.01	-	
62	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	163,290.00	109,181.83	4,834.95	
63	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	123,303.10	86,856.75	32,049.42	
64	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	33,900.00	22,325.08	3,785.53	
65	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	6,086.90	-	-	
66	ТУСЛАМЖИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС САНХҮҮЖИХ	31,000.00			-
67	Тусламжийн эх үүсвэрээс санхүүжих	31,000.00	-	-	
68	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	104,168.86	-	
69	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	236,151.75	-	
70	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	1,133.00	1,081.00		1,076.00
71	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	9.00	9.00		8.00
72	Төсвийн байгууллага	9.00	9.00		8.00
73	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	140.00	114.00		112.00
74	Удирдах ажилтан	12.00	11.00		10.00
75	Гүйцэтгэх ажилтан	82.00	63.00		62.00
76	Үйлчлэх ажилтан	46.00	40.00		40.00
77	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	844.00	844.00		844.00
78	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	667.00	667.00		667.00
79	Төрийн өмчит ЕБС	667.00	667.00		667.00
80	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	177.00	177.00		177.00
81	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	177.00	177.00		177.00
82	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	140.00	114.00		112.00
83	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	11.00	11.00		10.00

84	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	81.00	81.00		81.00
85	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	9.00	9.00		9.00
86	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	18.00			
87	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	14.00	6.00		6.00
88	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	7.00	7.00		6.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

№	ҮЗҮҮЛЭЛТ	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	337,382.68
2	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	337,382.68
3	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	306,568.84
4	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	30,830.00
5	Нэмэгдэл	30,830.00
6	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	2,170.00
7	Тэтгэврийн даатгал	2,170.00
8	Хангамж, бараа материалын зардал	11,925.92
9	Бичиг хэрэг	65.00
10	Тээвэр, шатахуун	6,655.72
11	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	485.00
12	Ном, хэвлэл	2,720.20
13	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,000.00
14	Нормативт зардал	21,560.49
15	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	14,416.50
16	Хоол, хүнс	1,250.39
17	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	5,893.60
18	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,897.30
19	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	2,675.30
20	Урсгал засвар	2,222.00
21	Томилолт, зочны зардал	1,182.60
22	Дотоод албан томилолт	1,182.60
23	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	232,466.87
24	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	232,277.87
25	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	164.00
26	Тээврийн хэрэгслийн татвар	25.00
27	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,535.66
28	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,535.66
29	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	30,813.84
30	Бусад урсгал шилжүүлэг	6,060.00

31	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,060.00
32	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	24,753.84
33	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24,753.84
34	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	337,382.68
35	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	337,382.68
36	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	196,192.54
37	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	141,190.13

3. Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Айраг сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч С.Жаргалсайхан танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитыг 2021 оны 03 дугаар сарын 05-аас 2021 оны 03 дугаар сарын 10-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2021 оны 3 дугаар сарын 25-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн, аудитыг гэрээт аудитор Б.Ариунбаатар гүйцэтгэв.

Айраг сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төрийн аудитын газарт 2021 оны 03 дугаар сарын 03-ны өдрийн 01/121 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Айраг сумын 2020 оны үндсэн чиглэлийн үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь “Гэр бүлийг дэмжих жил” гэж тодорхойлсон байна.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Бизнес эрхлэгч гэр бүлийн үйл ажиллагааг дэмжих

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Айраг сумын Засаг дарга нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

3.4 МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДАЛ

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, эрсдэлийн түвшинг “Их” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 2 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн нийт зардлын 3,478.3 сая төгрөгийн 2 хувь буюу 69.6 сая төгрөгөөр тогтоов.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд төлөвлөлтийн шатанд тогтоосон материаллаг байдлын түвшнийг өөрчлөх шаардлагагүй гэж үзсэн болно.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 162.9 сая, эцсийн үлдэгдэл 263.7 сая төгрөг болж 100.8 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Касст байгаа бэлэн мөнгө				
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	162.9	263.7	100.8	61.9%
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө				
Хадгаламж				
Дүн	162.9	263.7	100.8	61.9%

Эх сурвалж: Айраг сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 263.7 сая төгрөг төрийн сангийн урсгал санхүүжилтийн харилцах дансанд байршиж байна.

Энэ нь ОНХС-ийн 115.4 сая төгрөг, СХС-ийн 73.3 сая төгрөг, нөхөн сэргээлтийн сангийн 47.4 сая төгрөг, орон нутгийн ерөнхий орлогын 24.8 сая төгрөг, ахмадын сангийн 2.8 сая төгрөгөөс тус тус бүрдэж байна.

3.5.3 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 260.6 сая, эцсийн үлдэгдэл 217.9 сая төгрөг болж 42.7 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №2 Авлагын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	-	27.6	27.6
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	-	-
Татаас, санхүүжилтийн авлага	-	-	-
Зээлийн хүүгийн авлага	-	-	-
Бусад авлага	56.6	0.4	-56.2
Зээлийн авлага	204.0	189.9	-14.1
Дүн	260.6	217.9	-42.7

Эх сурвалж: Айраг сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын үлдэгдэлд сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн үлдэгдэл болох 189.9 сая төгрөгийн авлага байна.

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн авлага болон олон жилийн насжилттай авлага байхгүй байна.

Ажилчидтай холбогдсон 27.6 сая төгрөгийн авлага сургууль болон цэцэрлэгийн ажилчидтай холбогдсон авлага байна.

Аудитын илрүүлэлт:

СХС-ийн 189.9 сая төгрөгийн зээлийн үлдэгдэлд зээлдэгч нартай тооцооны үлдэгдлийн баталгаа хийгээгүй байна.

3.5.4 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 420.8 сая, эцсийн үлдэгдэл 468.0 сая төгрөг болж 47.2 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №3 Бараа материалын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Түүхий эд материал	59.1	72.6	13.5
Хангамжийн материал	354.1	382.4	28.3
Мал амьтад	7.6	13.0	5.4
Дүн	420.8	468.0	47.2

Эх сурвалж: Айраг сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын үлдэгдэлд тайлант оны эцэст худалдан авч нөөцөлсөн, мөн ашиглалтгүй, байгууллагын үйл ажиллагаанд ашиглагдах боломжгүй бараа материал бүртгэгдээгүй байна.

3.5.5 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 7,049.3 эцсийн үлдэгдэл 8,653.2 сая төгрөг болж 1,603.9 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 4 Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Биет хөрөнгө	6,877.4	8,409.8	1,532.4
Биет бус хөрөнгө	171.9	243.4	71.5
Дүн	7,049.3	8,653.2	1,603.9

Эх сурвалж: Айраг сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 161.4 сая төгрөг, балансаас балансад шилжүүлэн авсан 83 сая төгрөг, үнэ төлбөргүй хандиваар авсан 17.7 сая төгрөг тус тус өөр нэмэгдсэн, балансаас балансад шилжүүлсэн 105.9 сая, акталсан 31.8 сая төгрөг тус тус хасагдсан байна.

Дуусаагүй барилга дансанд Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийгдсэн дутуу ажлын 53.8 сая төгрөгийн хөрөнгө бүртгэлтэй байна.

Аудитын илрүүлэлт:

ЗДТГ:

- Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг шүүж үзэхэд 0.5 сая төгрөгийн зам гүүрийн байгууламжийн элэгдлийг дутуу тооцсон.
- Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдлийг шүүж үзэхэд байгууллагын үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн 6 нэр төрлийн 233 ширхэг 352.6 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө байна

3.5.6 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 58.1 сая, эцсийн үлдэгдэл 19.8 сая төгрөг болж 38.3 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №5 Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
Богино хугацаат өр төлбөр дүн	58.1	19.8	-38.3	34.1
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг		19.7		
Байгууллагад төлөх өглөг	58.1	0.1		
Хувь хүмүүст төлөх өглөг				
Нийт дүн	58.1	19.8	-38.3	34.1

Эх сурвалж: Айраг сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэлд 19.7 сая төгрөгийн түлш халаалт, 0.1 сая төгрөгийн өмнөх оны аудитын төлбөрийн өр байна

3.5.7 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 7,835.5 сая, эцсийн үлдэгдэл 9,582.9 сая төгрөг болж 1,747.4 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №6 Засгийн газрын хувь оролцоо /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт/+, бууралт -/	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	3,372.0	3,372.0	0	100
Хуримтлагдсан үр дүн	3,108.4	4,857.3	1,748.9	56
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,355.1	1,353.6	-1,5	99.8
Дүн	7,835.5	9,582.9	1,747.4	122.3

Эх сурвалж: Айраг сумын Засаг даргын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 9,582.9 сая төгрөг болж 1,747.4 сая төгрөгөөр өссөн нь тайлант оны үр дүн нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ. Үүнд:

- Хуримтлагдсан үр дүн 4,857.3 сая төгрөг болж 1,748.9 сая төгрөгөөр өссөн нь нэгтгэлд хамрагдсан 11 байгууллагаас 8 байгууллага нь ашигтай ажилласнаас шалтгаалжээ.

3.5.8 Орлогын данс

Тайлант онд нийт 633.5 сая төгрөгийн орлоготой ажилласан байна. Үүнд, татварын орлого 103.9 сая төгрөг, татварын бус орлого 34.8 сая төгрөг, тусламжийн орлого 494.8 сая төгрөгийн орлогыг бүртгэсэн байна.

Татварын 9 төрлийн орлогыг бүрдүүлж ажилласан байна. Татварын бус орлогод хүү, торгуулийн орлогоос 30.5 сая төгрөг, үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос 4.3 сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс санхүүгийн дэмжлэг 494.8 сая төгрөгийг бүрдүүлсэн байна.

Улсын төсвөөс тусгай зориулалтын шилжүүлгээр 1,460.8 сая төгрөг, ОНХС-ийн шилжүүлгээр 572.0 сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс урсгал санхүүжилтэд 868.3 сая төгрөг, боловсрол болон эрүүл мэндийн байгууллагын тогтмол зардалд 109.2 сая төгрөг, эрүүл мэндийн даатгалын сангаас эрүүл мэндийн байгууллагын урсгал зардалд 38.5 сая төгрөг, нэмэлт санхүүжилтээр урсгал зардалд 337.4 сая төгрөг, нийт 3,048.8 сая төгрөгийн санхүүжилтийг авсан байна.

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Орон нутгийн төсвийн орлого бүрдүүлэлт

Сумын ИТХ-ын 2020 оны орон нутгийн төсөв батлах тухай .02/02 дугаар тогтоолд зааснаар тайлант онд 87.5 сая төгрөгийн орлого орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 125.6 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 143.5 хувиар биелүүлсэн байна.

Хүснэгт 2. Төвлөрүүлэх орлого

/сая төгрөг/

Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
Үйл ажиллагааны орлого	6.9	7.2	0.3	103.8
Хөрөнгийн орлого	17.3	20.1	2.7	115.6
Хөрөнгө борлуулсны орлого	1.8	2.8	1.0	157.3
Шууд бус орлого	20.8	50.3	29.5	242.2
Бууны албан татвар	1.6	1.9	0.4	125.2
Улсын тэмдэгтийн хураамж	2.5	3.0	0.5	120.7
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	0.1	0.1		100.0
Хог хаягдлын хураамж	8.8	9.7	0.8	109.1
Хүү торгуулийн орлого	27.6	30.5	2.9	110.6
Нийт дүн	87.5	125.7	38.2	143

Хувь хүнээс суутгасан орлогын албан татварын орлого 29.5 сая төгрөгөөр давсан нь Эрдэнэс таван толгой ХК-ны иргэдэд олгосон ашигт ноогдох татвар оны эцэст орж ирснээс шалтгаалсан байна.

Хөрөнгө борлуулсны орлогын татвар, бууны албан татвар, улсын тэмдэгтийн хураамж, бусад татвар төлбөр хураамж зэрэг орлогууд өссөн нь бусад сумдад болон аймагт орох татвар хураамж андуурч орсонтой холбоотой байна.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 601.1 сая төгрөгөөр, нийт зарлагыг 601.1 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслийг хэвээр буюу нийт зардлыг 601.1 сая төгрөг, зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 601.1 сая төгрөгөөр тус тус баталсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 31 хөтөлбөрт зориулан 3,183.3 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 2,574.2 сая төгрөгийг урсгал зардалд зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 879.9 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 38.5 сая төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 157.2 сая төгрөгийг үндсэн болох туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын болон орон нутгийн төсвөөс 2,901.1 сая төгрөгийг, Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 38.5 сая төгрөгийг нийт 2,939.7 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон байна. Аймгийн орон нутгийн төсвөөс тусгай зориулалтын байгууллагуудад байр ашиглахтай холбоотой зардлыг гүйцэтгэлээр нь санхүүжүүлж 9.7 сая төгрөгийн санхүүжилт, Соёл, спортын төвд 1.0 сая төгрөгийн санхүүжилт, нийт 10.7 сая төгрөгийн санхүүжилт дутуу олгосон байна.

Үндсэн үйл ажиллагааны орлого 0.5 сая төгрөг бүрдүүлсэн.

Туслах үйл ажиллагааны орлого 3.7 сая төгрөг бүрдүүлж, батлагдсан төсвөөс 1.3 сая төгрөгөөр тасарсан нь ЗДТГ-ын дансанд бүртгэлтэй Ахуй үйлчилгээний байрны түрээс “Covid”-ын цар тахлын улмаас түр зогссоноос шалтгаалжээ.

Урсгал санхүүжилтээс дутуу зарцуулсан 32.1 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Хөрөнгө оруулалтын 2020 оны төсөл, арга хэмжээнд 609.1 сая төгрөгийн санхүүжилт батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 518.9 сая төгрөгийн санхүүжилт олгож, 3.2 сая төгрөгийг захиалагчийн хяналтын дансанд төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтээр дээд шатны төсвийн захирагчаас 196.2 сая, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 141.2 сая төгрөг, нийт 337.4 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс цалин урамшуулалд 30.8 сая, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалын шимтгэлд 2.2 сая төгрөг, хангамж, бараа материалын зардалд 11.9 сая төгрөг, нормативт зардалд 21.6 сая төгрөг, урсгал засвар томилолт зочны зардалд 6.1 сая төгрөг, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөрт 232.5 сая төгрөгийг зарцуулж үлдэгдэл 30.8 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

3.7 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 150 мэдээллээс 150 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид зөрчлийг арилгах 1 албан шаардлага хүргүүлсэн ба хэрэгжилт дараах байдалтай байна.

Хүснэгт 3 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		/сая төгрөг/ Хэрэгжилтийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Төлбөрийн акт	-	-	-	-	-	-	-
Албан шаардлага	1	0	1	0	-	-	100
Зөвлөмж	-	-	-	-	-	-	-
Нийт	1	0	1	0	-	-	100

3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсвийн байгууллага, 5 сангийн нийт 11 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 3 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 2 байгууллага түүврээр хамрагдсан, 1 байгууллага аудитад хамрагдаагүй байна. Итгэл үзүүлсэн шалтгаанаас аудитад хамруулаагүй.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй” 3 дүгнэлт өгсөн байна.

Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд алдаа, зөрчил илрээгүй ба залруулга хийгдээгүй, төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмж хүргүүлээгүй болно.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 44.7 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 0.4 сая төгрөгийн 1 алдааг аудитын явцад залруулж, 0 сая төгрөгийн 1 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлж, 44.5 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 4 зөвлөмжийг хүргүүлээ.

Эрүүл мэндийн төвийн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтэд 43.3 сая төгрөгийн зөрчлийг дүгнэлт гаргахад нөлөөлөхгүй гэж үзсэн байх тул нэгтгэл тайлангийн дүнд нөлөөлөхгүй гэж үзлээ.

Сум хөгжүүлэх сангийн зээлдэгч нартай авлагын тооцоо нийлээгүй 195.8 сая төгрөгийн зөрчилд тус сангийн аудитыг гүйцэтгэх явцад албан шаардлага хүргүүлсэн. Уг зөрчлийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийх явцад арилгасан учир ТТЗ-ийн аудитын тайланд зөрчилд тооцсон боловч, аудитын явцад залруулсан учир дүгнэлт гаргахад зөрчлийн дүнд нөлөөлөхгүй гэж үзлээ.

3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

Анхаарал татахуйц асуудал байхгүй байна.

4.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо: 2021.03.25	Аудитын нэр:	Айраг сумын ТТЗ-ийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл	Аудитын код: ДГА-2021/10/СТА-ТТЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч		Сая төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
ЗДТГ /Зөрчилгүй/					
1	Тээвэр шатахууны зардалд харьцуулалтын аргыг ашиглахгүйгээр шууд худалдан авалтыг хийсэн байна.	-	Албан шаардлага өгөх	Дарга Нягтлан бодогч	А.Эрдэнэзаяа Ө.Ариунцэцэг
2	Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдлийг шүүж үзэхэд байгууллагын үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн 6 нэр төрлийн 233 ширхэг 352.6 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө байна.	-	Зөвлөмж өгөх	Дарга Нягтлан бодогч	А.Эрдэнэзаяа Ө.Ариунцэцэг
3	Батлагдсан орлогын төлөвлөгөө 5.0 сая төгрөг, гүйцэтгэл 3.8 сая төгрөг, орлого 1.2 сая төгрөгөөр тасарсан байна.	1.2	Зөвлөмж өгөх	Дарга Нягтлан бодогч	А.Эрдэнэзаяа Ө.Ариунцэцэг
4	Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг шүүж үзэхэд 449.1 мянган төгрөгийн зам гүүрийн байгууламжийн элэгдлийг дутуу бодуулсан байна.	0.4	Залруулга	Дарга Нягтлан бодогч	А.Эрдэнэзаяа Ө.Ариунцэцэг
ЕБС /Зөрчилгүй/					
1	Тайлант хугацааны эцэст өр, авлага үүсгэсэн.	-	Зөвлөмж	Захирал	О.Одончимэг
Эрүүл мэндийн төв /Зөрчилгүй/					
1	Иргэд, ААНБ-уудаас худалдан авалт хийхдээ НӨАТ-ын баримтыг аваагүй /цахим Е баримын бүрдлийг ханган ажиллаагүй/	43.3	Зөвлөмж	Дарга Нягтлан бодогч	Х.Байгалмаа Д.Цэцэгдэлгэр
ОНХС /Үе шатны ажил/					
1	Санхүүгийн тайланд өглөгийг дутуу бүртгэсэн байна.	64.5	Залруулга	Засаг дарга Нягтлан бодогч	С.Жаргалсайхан Ө.Ариунцэцэг
СХС /Үе шатны ажил/					
1	Зээлдэгчтэй тооцоо нийлсэн акт үйлдээгүй	195.8	Албан шаардлага	Засаг дарга Нягтлан бодогч	С.Жаргалсайхан Ө.Ариунцэцэг
Нийт		305.0			